

גיבור של אמא

מאת עטר רביד, ט 2, 2.2.2010

בפעם האחרונה שראיתי אותה, היא הייתה הכי יפה בעולם. היא נראתה כל כך שלווה ורגועה, כאילו שום דבר לא היה יכול להוציא אותה מהרוגע. עיניי התכלת שלה ברקו ומתוכן עלה ניצוץ מדהים של אושר ותקווה. ראיתי אותה, אבל לא רציתי. לא מתוך שנאה, או פחד, אלא בעקר מתוך רחמים, וגם כי רציתי לזכור אותה יפה כמו שהיא הייתה, ולא מלאה בפצעים ועם חצי פרצוף.

אמי, חלתה בסרטן העור כשהייתי בן קצת יותר משבע. הסרטן הלך והתפשט מהר, ואף אחד, אפילו לא הרופאים, לא מצא לזה סיבה הגיונית, לא הבין למה זה מתפשט כל כך מהר. תמיד אהבתי אותה. אני עדיין אוהב.

אני הבכור בביתי. יש לי 3 אחים קטנים. אחותי, בת 5 אז ושני אחיי התאומים בני 3. כשאמי חלתה, אבי כמעט איבד את כוחותיו. הוא היה מיואש ומתוסכל, עזב את עבודתו, וכל הזמן היה עסוק ב'למה זה קרה דווקא לה'. למרות זאת, הוא מאוד אהב אותה. הוא היה שווה איתה ימים ולילות בבתי החולים, בכימותרפיה, בטיפולים, בכל מקום ובכל זמן. הייתי קטן, לא באמת הבנתי שהסרטן הזה עלול לקחת לי את אמא. לא הבנתי שכל יום יכול להיות היום האחרון שלי איתה.

אמא ביקשה ממני, בעצמה, בקול חלש וכמעט לא נשמע, שאדאג לאחיי, ואוהב אותם כמו אם שאוהבת את ילדיה. נורא פחדתי לאכזב את אמא.

אני בקושי הבנתי מה קורה, וכבר הייתי צריך לדאוג לשלושת אחיי הקטנים. אמא הייתה פייטרת אמיתי, אחת שלא מוותרת, שנלחמת עד הסוף, ולכן האמינה שגם אני יכול. שאני, למרות כל הקשיים יכול למלא את מה שביקשה ממני מצוין, ולדאוג לאחיי. ניסיתי להיות חזק, לתת להם דוגמא אישית. לא רציתי שאחיי יראו את אחיהם הגדול בוכה. רציתי להיות חזק בעקר בשבילם, ולא רק בשבילי. אבל בלילה, עוד לפני שאבא היה חוזר מבית החולים, אחרי שהיה שם עם אמא כל היום, אז הייתי מתפרק, ומרשה לעצמי להוציא הכל. את כל מה ששמרתי בתוכי במשך כל היום. ניסיתי להיות חזק גם בשביל אבא, לחזק אותו נפשית, אבל ככל שזה חיזק אותו, ועזר לו, זה יותר ויותר החליש אותי.

לאחר יותר משנתיים שזה נמשך ככה כבר התרגלתי למצב. לשגרה הלא נורמאלית שילד בן 10 מגדל שלושה אחים. שילד בן 10 דואג לאחיו, לאביו ולאמו. הייתי רגיל, וכבר הייתי מודע

יותר למצבה של אמא. לאט לאט התחלתי להבין, בלי שאף אחד אמר לי, שאמא במצב קשה, ושכנראה לא תחייה עוד הרבה זמן.

פעם אחת אפילו שמעתי את אחד הרופאים אומר לאבא, שזה בכלל נס שהיא החזיקה עד עכשיו.

ככל שגדלתי, הבנתי שיהיה קשה לעבור את השגרה הזאת לבד. אני לא אוכל להישאר גיבור בשביל כולם. אני צריך לחזק גם את עצמי.

קיבלתי המון תמיכה מהכיתה, מהחברים, מהמשפחה, אף שלהם אף פעם לא הסכמתי לעזור לי.

למרות שהייתי קטן, ובגלל שהייתי הבכור, הרגשתי שאני רוצה לעשות את זה בשביל אמא, שהיא תהיה גאה בי. שהיא תהיה גאה רק בי, ולא בעוד אנשים ש'עזרו לי'.

למרות כל התמיכה הרגשתי שאיפשהו אני הלכתי לאיבוד. לא נשאר עוד ממני, אלא נשאר רק הדבר הזה שבניתי לעצמי כדי להגן עליו ועל כולם כדי לחזק את כולם.

מצבה של אמא החל לאט לאט להשתפר. עכשיו כבר ביקרתי בבית החולים לעיתים תכופות יותר. סיפרתי לה על בית הספר, על החברים, על אחיי הקטנים, שאבא העדיף שלא יראו את אמא במצבה. נהגנו לספר סיפורים אחד לשני, סיפרתי לה בדיחות, עד שאמרה שכואב לה.

אף פעם לא סיפרתי לה כמה קשה לי, ושלעיתים אני לא יכול יותר לשמור דברים בבטן, ומתפרץ, ורץ לחדר כדי שלא יראו אותי בוכה. שמרתי את עצמי חזק, כדי שגם אמא תהיה חזקה.

למרות שמצבה של אמא החל להשתפר, הסרטן נגלה יותר ויותר לעין. כשהסתכלתי על אמא בבית החולים כמעט ולא ראיתי אותה. זו לא הייתה היא. זו הייתה מישהי אחרת, מישהי חולה, עם תווי פנים יפים כמו של אמא, אבל העור לא היה כמו העור של אמא, הפה לא היה אותו פה, לא אותו אף, לא אותם פנים. רק העיניים הכחולות הגדולות של אמא. העיניים שהיא הורישה לי ולכל אחיי. כולם היו מאוהבים בעיני התכלת שלה. אבא מספר שככה הוא התאהב בה, בזכות עיניה המושכות. העיניים שלה. זה מה שהכי חסר לי.

במשך המון זמן אמא שכבה בבית החולים באותו מצב. בלי הידרדרות, ובלי שיפור. מצד אחד, זה היה מרגיע, כי לא חלה שום הידרדרות במצבה של אמא. אבל מצד שני, במשך המון זמן גם לא ניכר שיפור. זה היה מתסכל.

לא יכולתי עוד לראות את אמא במצב נואש שכזה. ראיתי אותה שוכבת במיטתה בבית החולים, ומתפתלת מכאבים, ואני מחזיק לה את היד חזק. היה לי קשה לראות אותה ככה.

פעם אחת, כשביקרתי אותה והחזקתי לה את היד, ראיתי אותה במצבה הקשה, ופשוט לא יכולתי עוד לשלוט בזה. הדמעות פרצו מעיניי בלי שום הסכמה. אף פעם לא הרשתי לדמעות לצאת החוצה ליד אמא, אבל הפעם הן פשוט החליטו לצאת, בלי שום אישור. ראיתי את הבעת פניה של אמא, ההבעה הדואגת שלא ראיתי כבר המון זמן, והיה לי טוב שלא ראיתי אותה, אבל לא רציתי שהיא תראה אותי בוכה. פשוט ברחתי. אני יודע מה קרה עם אמא באותו ערב. אבל אני לא יודע למה זה קרה. אם זה באשמתי- או לא? אני גם לא רוצה לדעת. אם אדע שזה קרה בגלל שאני עזבתי ככה את החדר ואת אמא מהר, כי לא יכולתי להחזיק את עצמי עוד, אני אוכל את עצמי עד סוף חיי. אני לא אוכל לחיות עם זה.

זה היה בערב השנה החדשה. חזרתי הביתה הכי מהר שיכולתי. ברחתי משם. אחיי לא הבינו מה קרה. נכנסתי ישר לחדרי בלי לומר שום מילה. כשנכנסתי ראיתי את אבא יושב בסלון באפס מעשה, ועיניו אדומות. כאילו הוא לא נותן לדמעות לצאת החוצה. הוא תמיד היה יושב ככה, כשחזר מבית החולים, בדיוק באותו המקום כל פעם, לא מדבר עם אף אחד ולא אוכל כלום. המחלה של אמא שיבשה לגמרי את כולנו. אבא הפסיק לעבוד, כדי להיות עם אמא. את כל הכסף אנחנו מקבלים מהמשפחה ומדי פעם גם השכנים מביאים לנו קצת כסף. אני לא אוהב את זה. אני מרגיש כמו מקבץ נדבות. אני מרגיש לפעמים חסר אונים, כי אני, שמטפל באחיי, שדואג לבית, לבישולים, להכל, אני לא יכול לעבוד ולהרוויח כסף בשביל משפחתי.

בערב אבא חזר לבית החולים לאחר שיחת טלפון קצרה שקיבל. אני לא יודע מה אמרו לו בטלפון, אבל אבא לא נראה מרוצה, אפילו קצת מודאג. כנראה שמצבה של אמא לא טוב. זמן מה אחרי שאבא יצא חזרה לבית החולים צלצל הטלפון. רצתי לענות ושמעתי את אבא בצד השני. הוא נשמע מאוד עצוב, ומודאג. הוא אמר לי לבדוק שאחיי ישנים, ולבוא לבית החולים על האופניים הכי מהר שאני יכול. לא הבנתי מה קורה, אבל התחלתי לדאוג. בתוכי התחילה להתפשט איזושהי ידיעה מרה, שאני לא יודע מהי בכלל, אבל היא לאט לאט כיסתה את כולי. עשיתי מה שאבא אמר ובאתי.

כשהגעתי לבית החולים ראיתי את אבא בפנים אטומות ועיניו אדומות עם דמעות כלואות בתוכן. אבא דיבר אלי בקול די קר, כנראה כי ניסה שלא לבכות. הבנתי. אני נשבע שכבר אז הבנתי. אבא היה איש חזק, כזה שלא מתפרק. רק דבר אחד היה יכול לפרק אותו.

הוא אמר שאמא קיבלה דום לב לפני שעתיים, כנראה ממשהו פתאומי שקרה. עד עכשיו ניסו להציל אותה ולהחזיר אותה לחיים אך ללא הועיל.
אני לא יודע למה, אבל אפילו לא בכיתי. אולי גם אז ניסיתי לחזק אחרים, להיות חזק בשבילם, או שפשוט, ניסיתי להדחיק. לא לחשוב על זה.

מאז אותו יום החיים חזרו פחות או יותר לקדמותם. אבא חזר לעבוד, אך תמיד יישאר בו החלק ששיך לאמא, שישאיר חלק ממנו כבוי.
אני המשכתי בדרכי. המשכתי בחיים.
חזרנו להיות משפחה כמעט נורמאלית, לימים ההם שלפני גיל שבע. לפני שאמא חלתה.